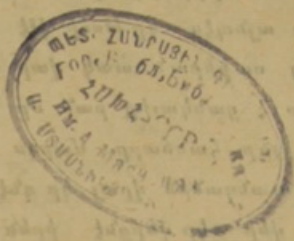

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՀԱՐԱԹ ՕՐԵՐԷ

ՀԱՅԵ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐԻ ԻՐԼԳՐԻ
ԻՍՏԻԲԷ

Administration du journal arménien
LOUSSAPER

Boîte Postale 868

Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

Երկարություն Արտասահման

	Որ ԳՐԶ	Երկին
Տարեկան	100	20
Վեցամսեայ	50	10
Եռամսեայ	25	5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Նամակ և գրամ զրկել վարչության հասցեին:

Չհասցիները եւս չեն դարձախոս:

Երանգումներ: Համար մասնաւոր պայմաններ:

Խմբագրատունը կը գտնուի Բաժնետիր փողոց խաչի, բնակարանի
գծին վրայ, Գաթի և սրբոյ տը Գրանտի բնակարանի մէջ:

ԼՈՒՍԱՔԵՐԻ
Օ Ր Ա Ց Ո Յ Ց Ը

ՇԵՐ. 20 Ոգոստոս

Է. օր. Վերադարձում:

Խնայ՝ խնայ՝ անգամ, երբ լուս ար-
նայ՝ խնայ՝ կարգը կ'անցնի:

ԿԵՐ. 21 Ոգոստոս

Ը. օր. Վերադարձում:

Կրած գրկանքիդ դէմ՝ ամենա-
պատուական դարմանը՝ անխնայա-
բութիւնն է:

ԲԶ. 22 Ոգոստոս

Թ. օր. Վերադարձում:

Բախտը, դէժ մէկ անգամ կը
զարնէ ամեն մարդու ալ դուռը:

ՓՈՔՐ ԱԶԳԵՐՈՒ ՎԵՐԱԾՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Շար. նախորդ թիւն և վերջ)

Հայ ազգի նկարագրին և կա-
ցութեան մասին ինչ որ ճշմարիտ
էր Միջին դարերու մէջ՝ այսօր ալ
ճշմարիտ է, — ի հաշիւ տանելով փո-
փոխութիւնները: Անխնայ լուս-
անհատականացած ազգութիւնն
է, եթէ անոր ինքնիշխանութիւն
արուէր՝ անխնայ քաղաքական կազմա-
կերպութեան մը անհրաժեշտ պիտի
ամբողջացնելու համար պէտք եղած
մարդիկը, միջոցները և հասարակա-
կան ոգին ունի: Նույնպէս բաշտի
կողմէ 1878ին Պերլինի վեհաժողո-
վին մասնակցող պետութիւններուն
ներկայացուած յիշատակագրին նը-
պատակն էր պատասխանել Հայկա-
կան շարժումին դէմ՝ յարուցուած
այն քննադատութեան թէ անոր նը-
պատակն է անգամատել Թրքական
կայսրութիւնը: Անոր ծրագրերը, ինչ-
պէս և միևնույն թուականի Հայոց
Պատերազմին ծրագրերը, բացառա-
պէս կը հերքեն այն կարծիքը թէ
Հայերը հետամուտ են անկախա-
թեան կամ քաղաքական առանձին
գոյութեան: Նույնպէս, ինքը հայ մըն
էր, բայց նաեւ քաղաքացիաւ մըն էր
Սուլթանին իշխանութեան ներքին: Ա-
ռանց որեւէ կերպով Սուլթանին վե-
հապետական հեղինակութեան դպե-
լու՝ աննախ կը խնդրեն քաղաքային
ազատութիւններ, և այնպիսի օրէնք

ներ սրանք կ'որոշեն երաշխաւորել ի-
րենց անձին, իրենց սեփականութեան,
և իրենց կանանց և ազգական պատուին
ապահովութիւնը: Վերջապէս՝ իրենց
իրաւունքները՝ իրենց մարդեր, և
իրեն քաղաքակրթութեան հանդէս: Անոնց
մասնաւորապէս խնդրածն էր տեղա-
կան քաղաքացի մը կամ օտարիկա-
նութիւն մը, ընդհանուր կառավար-
չի մը ներքին, նոյն ցեղէն և երկրէն
ընտրելի: Այսպիսի գործողութիւն պետ
մը, և անոր կառավարութեան ոյժ
տալու համար հայերէ և մահմետա-
կաններէ հաւատարմապէս կազմուած
օտարական-զինուորութիւն մը չնոր-
հուել եւրոպ. Հայերը լիապէս ու-
պահով էին որ իրենք իրենց հոգ-
պիտի կրնային տանել: Թիւրքերն ալ
զիտէին այդ բանը և խնդրեցին ազ-
գեցութիւնները բաւական չօրտա-
րելու արդիւնքով բարենորոգումները:
Խաղաղութեան և կարգ-կանոնի ա-
մենապարզ սկզբունքներու համար
ուղղուած այդպիսի խնդրանքները
մերժելով է որ Սուլթանը կը պահէ
իր հեղինակութիւնը: Այսպիսի պատ-
ուական ցեղի մը պահպանման համար
պէտք եղած միջոցները ձեռք տա-
նելու տեղ, անխնայ շարունակ անոնց
վրայ կը դրէ վայրենաբարոյ օտար-
ազգի զինուորներ, օրպէսզի հայե-
րը նախատեսին, զրոգանին և փո-
խադարձ վրէժխնդրութեան ելլեն,
ու այսպէս՝ ըստ երեւութի կարե-
նայ արդարացաւ ինչ անողորմ ծը-
րագրերը, որուն նպատակն է՝ Հայ-
կական խնդիրը լուծել նոյն իսկ Հա-
յերը ջնջելով:

Բայց, ակնկալութեան տակ
չուա հասաւ այն ժամանակը որ ի-
րենց ծանրութեան ներքին խորտակ-
ուող անհեթեթ հրէշներուն տեղ փոքր
ազգեր վերածնին: Ճարտական Սա-
մուրային (սուր) անմահ բերանը
կարեւոր այն կողմերը որ կը բռնէին
Ռուսիոյ այլանդակ և տարապայման
տարածութիւնը, և այս լուծումին
չուա պիտի յաջորդէ նմանօրինակ
քայլերով՝ մը, բարբարոսութեան
երկուստեակ ճաշարդին վրայ, որ է
Թրքական կայսրութիւնը: Տարբ. ի-
միջ Րայի վերջին հատուկ մէկ
յօդուածին մէջ կ'ըսէ. «Ինչ որ Նոր-

վելիտ այսօր կատարեց, Հունգարիա
պիտի կատարէ վաղը, mutatis mu-
tandis (անհրաժեշտ փոփոխութիւն
ներով), Լեհաստան պիտի կատարէ
վաղաժամօրէ օրը, և Ֆինլանդիա
յառաջիկայ շարժւաւ: Ափրիկէի, Ա-
սիոյ, և Խաղաղականի մէջ՝ ժամա-
նակի մը համար դեռ հնարաւոր է
Համբաւած տեսակէ կայսերակա-
նութիւնը, բայց բուն Եւրոպայի մէջ՝
անխնայ շարունակ հինգուէս «Հունգա-
րիայի» ներքին, Զուիցերիայի ներքին,
Դանիայի ներքին, Պոլոնիայի ներքին,
Հոլանտայի ներքին և Ռումանիայի-
ներքին պէս այդ փոքր ազգութիւն-
ներն ալ, վերջապէս ձեռք բերած
են պատմութեան միջոցով, իրա-
կան ազգայնութիւնը: Եւ ինչպէս Հա-
յերն ալ պատեց կարգը չըլլաւ Տա-
րակցի չկայ որ Հայերը, որ որ ալ
ըլլան, իրենց ազգայնութեան հա-
ւատարմութեան ցմահ, — աշխատանք
են, կորովի, աշխիւ և հասարակա-
թեան լուսաւոյն քաղաքացիները: Ե-
թէ, իրաւ, ներկայ ժամանակաւ փոքր
ազգերու ծննդածաճն է՝ անոնց ա-
նունը չուտով պիտի կանչուի ազգե-
րու ցուցակին մէջէն, ինչպէս այն
դիցարանական դարերուն մէջ, երբ
Հայաստան զոհուեցաւ, իսլամական
իշխանութեանն և կալ արուելու հա-
մար, սրպէս զի Եւրոպան փրկուի:

Edward H. Clement

Պատգան

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թէ Ինչպէ՞ս Պէ՞տք է ԱՊՐԻԼ

Գրեց ԼՈՒԻ. ԼՈՄԱՐԵ

«Որ որ է զոհու-
նակութիւնը, հոն է
հարստութիւնը»:
(Ասած Գերսմ.)

(Շար. նախորդ թիւն և վերջ)

Ինչ բանէ որ կը խանգարէ քունդ-
համբաւի բազմանքը, փառասիրութիւնը:
Չեն գիտեր որ Հոլանտի խրոստ գիտութիւն
հաճելի ըլլալու համար, մարդս պէտք է
փուշէ թագ մը կրէ:

Այդ անտիք, խտապահանջ և բռն-
նասէր տիրուէին դարպաս մի՛ ընելու իր
հրապուրիչ ժպիտին և սոխակային ձայնին

հակառակ՝ նէ քեզ չկրնար վարձաւորել իր
պահանջած զոհողութիւններուն փոխարէն:
Զօրաւոր Մաքսիմիլիան իր անգամ մը.
«Դուն երջանիկ մարդ մ'ըլլալու ես, գիտ-
նալով որ այսպիսի մարդիկ քու վրայ կը հիւս-
նան» Նա պատասխանեց. «Ինչ իմ վրաս
կը հիւսնան՝ ինծի չեն բռն, և եթէ ինծի
ըսէին ինծի տաղաւուկ պիտի պատճառէին»:
Այս պատասխանը օրինակ կուտայ
ժողովրդականութեան մասին շատ մը մեծ
մարդոց ունեցած գաղափարին վրայ:
Եւ երբ նկատողութեան կ'անում թէ,
ուրիշներու յաջողութեան ատեն, ամենց
կուրճերուն մէջ սրճափ զայրոյթ կը գոյա-
նայ՝ երբեմն կը խորհիմ թէ շատ մարդիկ
մեծնալու կը փափաքին պարզապէս իրենց
նմաններուն սրտանցողութիւն պատճառելու
համար, շատ լաւ գիտնալով որ իրենց յա-
ջողութիւնները սրճափ սքանչալու պատ-
ճառեն այնչափ ալ թշնամութիւն պիտի
զրգան:

Շատ մը մարդկային էակներ բնազ-
դաբար կ'ատեն ուրիշները՝ անոնց ունե-
ցած և կամ բրած բարիքներուն պատճա-
ռաւ: Ո՛վ չէ լսած դէշ բաներ խօսուիլը
իրապէս բարի և մեծ մարդոց մասին:

Փառասիրութեան ամենէն լաւ տե-
սակն իսկ միջաւանջ մ'է, որ կը սկսի
խտովայոյզ քունով մը և կը վերջանայ ցա-
ւաղին զարթոնումով մը: Անոր նշանակե-
ալին հասնիլ հրեք կարելի չէ: Անխնայ
ձեռնելու ջանքը՝ կը նմանի հօրիզոնին
զայնելու փորձին, — քանի մօտենաւ՝ այն-
չափ կը հեռանայ քեզմէ: Ի՞նչ անտիք ըլ-
լալու փափաքը՝ հանճարի ամենէն ցաւալի
սկիւրութիւններէն, և տառապանքի ամե-
նէն խորին աղբիւրներէն մին է:

Եթէ մահկանացիները իրենց փա-
ռասիրական նպատակներուն ետեւէն վա-
զելու տանն միայն տանջուէին՝ այնչափ
անհանգիստութիւն չպիտի ըլլար, որովհետեւ
միևնույն ժամանակ իրենց խաղաղական յոյ-
սերովը բազմաթիւ զոհացում պիտի
զգային: Բայց իրենց նպատակին հասնե-
լէն ետքն է որ շատ աւելի զմարդ կ'ըլ-
լան:

Իրենց երազներուն գիտական պա-
լաւը մտնել յետոյ՝ շուտով կը յափա-
նան անոնք: Ի՞նչու որ, Պիլատը մը
և կամ Չարէ մը անելի ո՛վ առանձնական
կը մնայ: Նախկին նախագահէ մը աւելի
ո՛վ կրնայ զգալ թէ պատրանք կրած է:
Այսպիսի մարդոց համար իոնները հա-
րկուած են: Զորքը լեցուած, երկինքը ան-

գոյն, և մարդկութիւնը առանց սիրոյ է, իրենց այնպէս կը թուի թէ երկիրն իսկ իրենց ոտքերուն տակ վար կ'իջնէ: Ինչ տխուր է ցանկալիք բան մը չունենալը:

Երբ հանճարը մարդս բարձրագոյն պատուանդանին վրայ կը դնէ, զինք այն չափ վեր կը վերցնէ իրեն նմաններուն ամբողջը, որոնց ոմանք կրնային իրեն համակրելի ըլլալ, որ կը ստիպուի մինակ զլիւն թափառելու, որովհետեւ բարձրագոյն սարերուն վրայ միայն մէկ արժիւ կրնայ բնակիլ մէկ պահու մէջ:

Փառասիրութիւնը, գեղեցիկ առուակ մ'է երբ կը սկսի հոսելու երիտասարդ կուրծքի մէջ: Եւ սակայն, միջին տարիքի պահուն կը տարածուի՝ պղտոր հեղեղի մը կը փոխուի, և իր չոր եղբայրները մեծ մասամբ փուշերով կը ծածկուին: Իսկ ծերութեան ժամանակ, որ դառնագոյնն է, աղմկալից կերպով կ'երթայ կը կորսուի յուսահատութեան ծովու մը մէջ: Փառքը շատ սուղի կը նստի. խելացի մարդը չաւելցնէր անոր գինը որ արդէն չափազանց է:

Ուրիշներու և մեր անձին փորձառութիւններովն իսկ դեռ գիտար է գործածել խելացի խորհրդածութեան դեղթափը՝ մեզի սպանացող շարիքներու դէմ. ասոր հետ մէկ տեղ, ես այնպէս կը հաւատամ թէ փիլիսոփայութիւնը կրնայ շատ ցաւեր ամոքել նամանաւանդ հոգեկանները: Իմ խրատս որչափ ալ անօգուտ ըլլայ՝ փաստ չունենար տալս: Ուստի կ'ուզեմ ըսել թէ, առողջութեանդ հոգ տար: Գոհունակութեան փնտնելը զխաւոր գործը ըրէ: Հեռատե ստիճամբ զինաթափ ըրէ՝ Գալիք վիշտը: Դիւրաւ մի՛ վրդովիր. խառնուածքի հանդարտութիւնը կրնայ օրեւոր երկնցնել: Չօւարթ եղիր: Երբեք երբեք քչիկ մը յիմարութիւնը գոյութեան անյի կերակուրին համ կուտայ: Ողբերգութիւնները կը կարճեցնեն կեանքը, զաւելտախաղերը զայն կ'երկնցնեն: Գէշ բնազդները զսպէ. կ'արժէ ամենէն դիւցազնական ջանքերը զոհել այս բանին: Մարդերն ընդունէ ինչպէս որ են: Սիրոյ կամատելութեան մէջ չափաւոր եղիր, արդարութեան մէջ՝ զթափարտ, վիճաբանութեան մէջ՝ մեղմ, և ամեն բանի մէջ՝ բարեսիրտ: Արհամարհէ հոշակը և մեծ ստացուածքները: Մարդու մի՛ վստահիր զազանիքդ: Այն որ իր զազանիքը սերիշին կ'ըսէ, չկրնար ակնկալել որ այդ սերիշ անձը պահէ զայն, քանի որ ինքն իսկ, որ ամենէն աւելի շահ ունի այդ բանին մէջ՝ չկրնար պահել: Վշտահարութիւնը յաճախ յաջողութեան արմատն է: Փոխանակ վիշտն յաջողութեան թմբակն է: Գորացուցիչ արիւնը: Եթէ ամեն ինչ խելացութեամբ քննես՝ պիտի տեսնես որ երջանկութիւնդ աւելի շատ է քան թշուառութիւնդ: Եթէ ձախորդ պարագաներու միացած մեղմադէկ տրամադրութեանդ պատճառաւ այս բանին չես հաւատարմութիւն մի՛ յուսահատիր: Թարգմ. անգլիերէնէ՝ Վ. Փ. ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ:

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՄՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Կը կարծուի թէ աշնան Աւստրիա-Հունգարիա պիտի հետեւի Եւէս-Նորվեգիոյ օրինակին: Արդէն իսկ այս մասին մեծ մտաւանջութիւն կը տիրէ վիեննայի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ, Հունգարական քաղաքացիութիւններու հակա-

ռակ ընթացքը ոչ միայն Հունգարական թագաւորութեան այլ նաեւ ամբողջ կայսրութեան նկատմամբ և անտեսական կեանքը անպատշաճ է:

Կը վախճուի թէ Միացեալ կառավարութիւնը, որամի չգոյութեան պատճառաւ չի կրնայ յառաջիկայ զինուորադրութիւնը կատարել:

Եկատ. 1. Ի Բորզդարմանական վերաբացումը մեծ վստահութիւն չի ներշնչէր միացեալ կառավարութիւններուն միջեւ յարաբերութեանց բարեփոխում մը յառաջ բերելու մասին, և կը կարծուի թէ խզումը անհրաժեշտ գտնայ:

Պ. ՎԻԹԷ. ԵՒ ՀՐԷԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պ. Վիթէի և քանի մը հրեայ գրաստէրներու միջեւ տեսակցութիւն մը տեղի ունեցած է Ռուսիոյ մէջ իրենց ազգակիցներուն կողմէի մը վրայ: Անոնցմէ մին Պ. Շիֆ հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ:

«Փառափառներու ազատ փոխանակում մը ունեցանք Պ. Վիթէի հետ, որ բացատրեց անկեղծօրէն Ռուսիոյ հրեայներուն վիճակը: Ամերիկայի ներկայացուցիչները, իրենց կարգին, ջանացին բացատրել իրեն. Միացեալ Կահաններու մէջ հասարակաց կարծիքը որ շատ դժգոհ է Ռուսիոյ կառավարութեան իր հրեայ հպատակներուն դէմ դրած ճնշողական օրէնքներուն տրամադրութիւններէն»:

Թէեւ վիճաբանութիւններն իրենց բնութեամբ իսկ չէին կրնար գործնական արդիւնքի մը յանգիլ, բայց ժողովին ներկայ եղող պարոնները ու համագումրը զոյացուցած են թէ, ժամանակի ընթացքին մէջ և անուղղակի կերպով՝ բարիք կրնայ ծագիլ զաղափարի այս ազատ փոխանակումէն:

«Թաթը» ուրիշ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ տեսակցութեան ներկայ եղող պատուիրակները շատ գոհ մնացած են իրենց գործէն, և վստահ են թէ ընդհանուր բարենորոգում մը կարելի է, մինչդեռ ինք կ'արժէ թէ, Պ. Վիթէ աւելի լաւ ճանչնալով դժուարութիւնները, համագումր է որ աստիճանական բարեփոխութիւններ աւելի հնարաւոր են: Զան ունէ յանկարծական ջնջումը հրեաներու մասին տրուած օրէնքներուն, ինչպէս կը փափաքին այս պատգամաւորներն:

ԱՉԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Հայրապետը հեռագրով իր մօտ կանչած է Մարմատի փոխանորդ Մաշթոց վարդ. փափագեանը՝ որ արդէն հասած է Էջմիածին:

— Սթէյքէն քաղաքս հասած մասնաւոր նամակի մը մէջ կը կարդանք որ քանի մը օր առաջ Գահիրէէն Ռիքի նաւահանգիստը հասնող երկու հայեր հազիւ թէ շոգեմալն ցամաք ոտք կը կոխեն՝ և ահա հոն գտնուող զրամափոխ յոյն մը առնոց վրայ յարձակում մը կ'ընէ ըսելով. «Դուք չէիք որ իզմիրի մէջ ուսմբեր և տիւնաթիւններ պարատեցիք, և մեր եկեղեցին օդը հանել ուղեցիք»: Ուրիշներ ալ կ'ընկերանան զրամափոխին, և խեղճ հայերը հարկերի չափ յոյներէ պաշարուած՝ սաստիկ ծեծ մը կ'ուտեն ձեռքով, զաւազանով, երկաթի կտորով են: Բեառոյ տիկանութիւնը միջամտելով կը ձերբակալէ նախադատակ յոյնը և կը հարցաքննէ հայերը: Խոյզիլը զատարանի յանձնուած է հիմա:

— Տէրաւ Կարգիրը կը հաղորդէ թէ պարսկական հեռագրական վարչութեան հայազգի խորհրդական Զօրապար Պաղիր-կեանի գուտարը, Էր. Մարի, որ անցեալ տարի Ռուսոյնի համալսարանին մէջ յաջող կերպով դրական պատկաւսքի բնութիւնները անցուցած էր, հիմա ալ նոյն յաջողութեամբ փիլիսոփայութեան բնութիւններն աւարտած է:

Որ. Պաղիրկեանի յաջողութիւնը անոր համար ամենէն աւելի ուշ կը գրաւէ՝ վասնզի ինք միակ աղջիկն է 150 երիտասարդ մրցակիցներու մէջ:

Պէտք է աւելցնել թէ Որ. Մարի միեւնոյն ատեն լաւ դաշնակահար է և նկարիչ:

— Բրօքլին Բար, որ հիմա Ունիի մէջ պեղումներ կը կատարէ, մտադիր է լինիլ խաղաղարանին կից հիմա՝ նաեւ Գրադարան մը, որուն մէջ պիտի հաւաքուին այն բոլոր հեղինակութիւնները՝ որոնք կը խօսին Ունիի վրայ:

Ն Ե Ր Զ Ի Ն

Վատեալագական նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ անոնք, որ կը փափաքին Գահիրէի տեղական սպորտման համար պէտք եղած գեղերու և ուրիշ վերաբուժական նիւթերու մատակարարութիւնը, ինչպէս նաեւ գեղագիրներու պատրաստութիւնը ստանձնել, պարտին ներկայանալ Երեսմական վարչութեան գրասենեակը, Գահիրէի պատերազմական նախարարութեան շէնքին մէջ, ամեն կէսօրէ առաջ, մինչեւ լիպտ. 30:

— Վաթր-Չայաթի մօտ, գետին մէջ գտնուած են երեք դիակներ, որոնց ուր ըլլալը չէ ճանչցուած մինչեւ հիմա: Կատարուած քննութիւնները կը հաստատեն թէ երեքն ալ գնդակահար եղած են: Բանցաւորները կը փնտռուին:

— Լիպտական թերթերու վերջին հրատարակութիւններէն բացորոշապէս կ'երևայ թէ ունէ մտադրութիւն չկայ Երգիպոսի անգլիական պահակազօրաց թիւն աւելի պակսեցնելու: Այդ զօրքերու ամբողջութիւնը կը բաղկանայ երեքուկէս գումարտակէ (մէկ գումարտակը 1000 հոգի է), որ ակփփոխ պիտի պահուի մինչեւ նոր տնօրինութիւն:

— Անցեալ անգամ՝ այս էջերուն մէջ ըսուեցաւ որ տեղւոյս Առողջապահական վարչութիւնը զբաղած է կանոնաւոր վկայագիր շտեմարտութիւններու և մանկաբարձներու խնդիրով: Պէտք կը տեսնենք աւելցնելու հոս թէ, Առողջապահական վարչութիւնը կասկածելի գտած է իսկ մը բժշկանք ու մանկաբարձներ, որոնք այս կամ այն խաբէպատիր միջոցներով վկայական մը ձեռք անցուցած են, կառավարութեան հաւանութիւնն ալ տանելով, և իրենց արհեստը ի գործ կը դնեն ի փեսա հանրութեան:

— Այս տարուան Երգիպոսի ջուրերուն բարձրութիւնը բաղաւտելով՝ նախորդ տարիներուն հետ, դիտուած է թէ խարթուի մէջ 41 սանդիմէթ ցած եղած է 190 քն և 28 սանդիմէթը՝ 1902էն:

Գալով Միլպարայի, հոն յորդումը աւելի լաւ է քան կապոյտ և ձերմակ Երգիպոսներուն վրայ, և այս տարուան ջուրերն աւելի բարձր են քան 1904ին և 1902ին:

— Թանթայէն կը հաղորդեն թէ՝ հոն խաւարումը շատ աւելի տեսանելի եղած է:

Է. Խաւարման պահուն բոլոր տուներէն փաղքիկ տղաքներ գուրս վազեցին: Անոնք թիթեղներով կարելի եղածին չափ շատ ազմուկ կը հանէին, որպէսզի ստառնաներ փախչին: Այն նախապաշարահաններ, որոնք կը կարծեն թէ խաւարումը միշտ չարագուշակ բան մը և շատ անգամ պատերազմի մը նախաբանն է, զարմացմամբ պիտի տեսնեն թէ ճիշդ այս խաւարման օրն էր որ կ'ընկերացաւ մեծ խաղաղութիւն մը:

— Երգիպոսի շաքարի գործարաններու ընկերութեան վիճակը շատ կասկած կը ներշնչէ իր վարչական ժողովի նախագահին՝ Պ. Բրօքլինի անձնասպանութեան խիստ վարչական ժողովը լուր կը մնայ, և սեւ բացատրութիւն չի տար ընկերութեան իրական վիճակին վրայ, ինչ որ աւելի ծանրակշիռ կը դարձնէ կացութիւնը: Պարտային մէջ ընկերութեան բաժնեկիցները արագօրէն կ'իյնան:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՐԾԻՔ

ԱԳՓԱՆՈՒ ԱՊՈՏԻՅԵՆ

Երգիպոսի ապատիւնին ապօրէն վարձումը ընդհանուր գործառնութիւն պատճառած ըլլալով՝ իմա շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Վաթր-Չայաթիին որ ամեն անձնական նկատումներ ոտնակոխ ընելով՝ համարձակեցաւ պաշտպանելու աղգին իրաւունքը և բեկանելու այն պայմանադիրը զոր Միլպարայէ Լի. Ուրգանիկեան ստորագրած էր իբրեւ «Միլթէվէն», թէն միլթէվէնութիւնը ջնջուած է իր համապարական օրէնքով:

Եյս առթիւ կ'ուզէի իմանալ թէ ստոյգ է որ Անդրանիկեան էֆէնտին այդ հոգին ֆէտտանը 465 դր. ի վարձելէ զատ՝ իր բնտրած վարձակալին երեք ամսուան վարձք ալ նուիրած է, այսինքն նոր Բրօքլին թերթը իր անկախութիւնը սկսելու տեղ Դեկտեմբերէն նշանակած է: Եւ որ վարձագինը՝ 600 դր. ըլլալով՝ երեք ամսուան տարբերութիւնը 600 ֆէտտան հոգին վրայ ինք հարկուր ոսկի կ'ընէ:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՈՒԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԱՐԿԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՊՏՈՒԻ ՎԶԱՐԷ

Առաջնորդարան Ազգ. Գու. վարչութեան Պատ. Քաղաքական ժողովոյ որոշման համաձայն կը յայտարարէ թէ հանգ. Գրգիի Աւետի Խոսնհանէ, Հապէշի Մարիամէ և Սարգիսի Մարտիրոս Տ. Մարկոսեանէ պահանջ ունեցողներէն անոնք որ յեղիպոս կը գտնուին թուական մինչեւ 31 օր, իսկ արտասահման զբոսողները մինչեւ 61 օր պէտք է ապացոյց ի ձեռին առաջնորդարան ներկայանան: Որոշեալ պայմանաժամը անցնելուն եղած զիմումները, ըստ օրինի անհետեւանք պիտի մնան:

Առաջնորդական փոխանորդ Հայոց Երգիպոսի

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԲԶԵՏ. ՅԱԿԻԵՍԵՆ

Գահիրէ, 11/24 օգոստ. 1905

ԱՃՈՒՐԴՈՎ ՎԵՐՁՈՒՄ ՀՈՂԵՐՈՒ

Ստորիւ նշանակուած ազգապատկան երկու էպատիլները աճուրդի դրուած են կալուածոց Դիւանի կողմանէ:

313 ֆէտտան 21 քրաղ. ի Տէնա, Արիւթի միւստիլիթիւն մէջ մէկ տարուան համար:

123 ֆէտտան 10 քրաղ. ի Քիւնէ-Արուս, Գէնի Սուէֆի միւստիլիթիւն մէջ, երեք տարուան համար:

Աճուրդին մասնակցելու փափաքող պարտին դրկել իրենց խնդրանքը կալուա-

ժող. Դիւանը ՍՀԿ. Առաջնորդարանի մէջ
մինչեւ 9 Սեպտեմբեր 1905 (Ն. Տ.)
Նամակները պէտք է ղրկուին զոց պահա-
րանով և պահարանին վրայ նշանակուած
ընտրու է — խնդրանք . . . Հայտարարեցին
համար 1. Երաքանչիւր խնդրանքի հետ
պարտի ձգուիլ 10 օ տէքս մը:

Վարձակալութեան պայմաններուն և
այլ տեղեկութեանց համար ղրկել կալուա-
ծոց Դիւանը ամէն օր առաւօտեան ժամը
9 և մինչև 12, և 1 և 6 կէսօրէ վերջ:
Կնիք Հոգաբարձութեան ՍՀԿ. կալուածոց,
Գահիրէ, 3 օգոստոս 1905 11-9

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՐԵՐ

Բարիկ, 31 օգոստոս.— Մարգրի
Սուլիմանը Ալեքսիանցի հայտատկ իշ-
խանը ազատ արձակած է: Տակաւին
Ֆրանսայի միւս պահանջներուն գո-
հացում չէ տուած:

Բեկրապուրկ, 31 օգոստոս.— Խա-
ղապութեան կնքումը Չարին հաղոր-
դելու համար քաջած հեռագրին մէջ
Պ. Վիլիէ բաժն է «Պատիւ ունիմ»
Չեր Վեհափառութեան խմբակաւ
թէ ճարտն ընդունած է ինչ որ ին-
ծի հրամայում էր խաղապութեան
պայմաններուն նկատմամբ, որոնց
որոշմանը մէջ ճշգրտօրէն պիտի հե-
հեռուար: Չեր Վեհափառութեան
հրահանգներուն: Առաջին մեծ աւ-
րութիւն մը պիտի լինայ Մայրաքաղաք
Արեւելի մէջ, ինչպէս եղած էր
մինչև հիմա:

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Թերթերը
այս պատերազմէն ճարտն ըրած
իրական շահերը կը բացատրեն:
Միջնաբաղաքին մէջ սո ապարտու-
թիւնը կայ թէ ճարտն խառնու-
թեամբ վարտեցաւ ներկայ վայր-
կեանք ընտրելով հաշտութեան հա-
մար, նկատելով այն մօտաւոր առե-
տրական դարգացումը որ տեղի պի-
տի ունենայ Չինաստան, և սրտն մէջ

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Թերթերը
այս պատերազմէն ճարտն ըրած
իրական շահերը կը բացատրեն:
Միջնաբաղաքին մէջ սո ապարտու-
թիւնը կայ թէ ճարտն խառնու-
թեամբ վարտեցաւ ներկայ վայր-
կեանք ընտրելով հաշտութեան հա-
մար, նկատելով այն մօտաւոր առե-
տրական դարգացումը որ տեղի պի-
տի ունենայ Չինաստան, և սրտն մէջ

ԹԵՐԹԵՐԻ «ԼԵՒԵՆԻՆԵՐ»-Ի
ԶԵԼԻԿԱՅԻ ԳԱՂՏՆԵՐԸ

Երկար բարակ հարցադրանքով պէտք
չէր ընացած: Ուրացողին ապահովիչ վի-
ստիւններէն քաջաւերած՝ Լիպարիտ հա-
ւանեցաւ որ այդ զիշերն իսկ Գոհար և Զելի-
թա հեռացուն այն տունէն, և մէկ շա-
բաթ հանգիստ ընեն ծերունի Տէր Ներ-
սէսին առնելը, որ Գահիրէի միակ հայախօս
ընտանեան էր, և կը բնակէր Հարէթ-է-
Զիլէլի թաղին խորը, աչքէ հեռու ան-
կիւնի մը մէջ:

Երկար բարակ հարցադրանքով պէտք
չէր ընացած: Ուրացողին ապահովիչ վի-
ստիւններէն քաջաւերած՝ Լիպարիտ հա-
ւանեցաւ որ այդ զիշերն իսկ Գոհար և Զելի-
թա հեռացուն այն տունէն, և մէկ շա-
բաթ հանգիստ ընեն ծերունի Տէր Ներ-
սէսին առնելը, որ Գահիրէի միակ հայախօս
ընտանեան էր, և կը բնակէր Հարէթ-է-
Զիլէլի թաղին խորը, աչքէ հեռու ան-
կիւնի մը մէջ:

Գիշերային լուսնիւնը յանկարծ ընդ-
հատուեցաւ ձիերու դափառոցներով, նորէն
զարնուեցաւ մեծ զրան ուռնակը: Էր հրը
դուրբացին՝ լուսնիկային պայծառ լոյսը դար-
կաւ նախ Գիշերային մեծ զիշեր կերպարանքին և
յետոյ երկտասարդ ձիերու մը փոշի-
ղուն շքազգեստին վրայ:

Տնեցիներուն վախը իրականացաւ,
աւանդուն սիրտերը բարախելու սկսան, ա-
մենուն աչքերը դարձան: Զելիթա չկրցաւ
զսպել ինքզինքը, կարծր Զիւնուրին տես-
նալով զիշերային լուսնիւնը, որ իր Գոհար

Գոհարն մեծագոյն բաժինը պիտի
ունենայ: Դիւանը կը արուի թէ ճա-
րտն նուազ գրամական տվակցութեան
պէտք ունի քան թէ փառստ:

Բեկրապուրկ, 31 օգոստոս.— Չարը
Զօր. Լիւիէվիչի հեռագրեց թէ զի-
նաղապար մը կնքուած է:

Խաղապութեան կնքումը Չարին հաղոր-
դելու համար քաջած հեռագրին մէջ
Պ. Վիլիէ բաժն է «Պատիւ ունիմ»
Չեր Վեհափառութեան խմբակաւ
թէ ճարտն ընդունած է ինչ որ ին-
ծի հրամայում էր խաղապութեան
պայմաններուն նկատմամբ, որոնց
որոշմանը մէջ ճշգրտօրէն պիտի հե-
հեռուար: Չեր Վեհափառութեան
հրահանգներուն: Առաջին մեծ աւ-
րութիւն մը պիտի լինայ Մայրաքաղաք
Արեւելի մէջ, ինչպէս եղած էր
մինչև հիմա:

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Թերթերը
այս պատերազմէն ճարտն ըրած
իրական շահերը կը բացատրեն:
Միջնաբաղաքին մէջ սո ապարտու-
թիւնը կայ թէ ճարտն խառնու-
թեամբ վարտեցաւ ներկայ վայր-
կեանք ընտրելով հաշտութեան հա-
մար, նկատելով այն մօտաւոր առե-
տրական դարգացումը որ տեղի պի-
տի ունենայ Չինաստան, և սրտն մէջ

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Թերթերը
այս պատերազմէն ճարտն ըրած
իրական շահերը կը բացատրեն:
Միջնաբաղաքին մէջ սո ապարտու-
թիւնը կայ թէ ճարտն խառնու-
թեամբ վարտեցաւ ներկայ վայր-
կեանք ընտրելով հաշտութեան հա-
մար, նկատելով այն մօտաւոր առե-
տրական դարգացումը որ տեղի պի-
տի ունենայ Չինաստան, և սրտն մէջ

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Թերթերը
այս պատերազմէն ճարտն ըրած
իրական շահերը կը բացատրեն:
Միջնաբաղաքին մէջ սո ապարտու-
թիւնը կայ թէ ճարտն խառնու-
թեամբ վարտեցաւ ներկայ վայր-
կեանք ընտրելով հաշտութեան հա-
մար, նկատելով այն մօտաւոր առե-
տրական դարգացումը որ տեղի պի-
տի ունենայ Չինաստան, և սրտն մէջ

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Թերթերը
այս պատերազմէն ճարտն ըրած
իրական շահերը կը բացատրեն:
Միջնաբաղաքին մէջ սո ապարտու-
թիւնը կայ թէ ճարտն խառնու-
թեամբ վարտեցաւ ներկայ վայր-
կեանք ընտրելով հաշտութեան հա-
մար, նկատելով այն մօտաւոր առե-
տրական դարգացումը որ տեղի պի-
տի ունենայ Չինաստան, և սրտն մէջ

Քէն ցնցուեցաւ և սոսկումի ձիւ մը ար-
ձակեց:

Փիլիպոս շատ սպասել չտուաւ, կեղ-
ծուպատիր լեզուով մը, որ իր բարկացում
աչքերուն հետ խոտոր կը համեմատէր՝
բարեկեց Լիպարիտը, տնոր ներկայացուց իր
ոգիկիցը և ըսաւ հանգիստեան ձայնով,
— Ե տեսնեմ որ ճամբարդելու
պատարաստ էք: Աստուած հեռերնիդ բլայ,
բայց իմ աղնուական բարեկամս Լիւր
Պալտին կը պահանջէ որ իրեն յանձնէք
իր օրինաւոր նշանածը, որուն համար իր
կեանքը վտանգի դրաւ ձիարշախի գոշտին
մէջ:

Մեր լեռնցիները որ անշարժ ան-
շուկ մտիկ կ'ընէին՝ կեցած տեղերնին
յանկարծ բռնկեցան, բայց միմիայն ծաղ-
րական սոյլերով պատասխանեցին Փիլի-
պոսի խօսքերուն:

Փիլիպոս և Ուր Պալտին անոնց դար-
ձան արհամարհան և սպառնալից նախ-
ուածքներով, և իրենց բերանները պիտի
բանային երբ Լիպարիտ իր մարդերուն
չեի մը տուաւ, և այսպէս պատասխանեց
Փիլիպոսին,

— Չեր աղնուական բարեկամը մեր
սիրական հայրենակիցն է. եթէ կրնայ
հաստատել որ այստեղ օրինաւոր նշանած
ունի՝ պատրաստ ենք իրեն յանձնելու:

— Ս. յո, Ս. յո, — գոչեց Ուր Պալտին
— Օշին Չամբուլայն ինքն է որ իր Գոհար

Լոնտոն, 31 օգոստոս.— Պ. Թարա-
հիշի բաժն է թէ ճարտն Լոնտոնի,
Պիլիպոսի և Նիւ-Եօրքի մէջ 35 մի-
լիան տնոյ, սակիէ տեղի ունի տրու-
մադրելու: Ուրեմն պէտք չի պիտի ըլ-
լայ նոր փոխառութիւն մը կնքելու,
վտանգի ճարտնի գրամական միջոց-
ները խիստ ընդարձակ են պատե-
րադէն: Երաքանչիւր եկած պարտքերը
վճարելու համար էլ թէ երբէք ճա-
րտն նոր փոխառութիւն մը կնքէ
այդ պիտի ըլլայ տեղի բարձր առ-
կաւով առնուած փոխառութիւն մը
վճարելու համար: Ինչ կը կարծէ թէ
խաղապութիւնը Մայրաքաղաքի Արեւելի-
քի մէջ տեղական պիտի ըլլայ ոչ մի-
այն տրոյի պատեհաւորով, այլ և Մեծ
Բրիտանիայի և ճարտնի նորագոյն յա-
րաբերութիւններով:

Բարիկ, 31 օգոստոս.— Մարգրի
Սուլիմանին նամակը որ կը ծանու-
ցանէ Ալեքսիանցի հայտատկին ար-
ձակումը՝ այն տեսակ բացատրու-
թիւններ և վերապահութեան կը պա-
րունակէ զորոք չընդունիր Ֆրանսա:
Միջադէպը վաղուած չէ տակաւին:

Բարիկ 31 օգոստոս.— Եղիպոս-
տի շարքի գործարաններու ընկե-
րութեան բաժնետէրերու ընդհա-
նուր ժողով մը տեղի պիտի ունենայ
մօտեքս:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Բեկրապուրկ, 1 սեպտ.— Շուշի
քաղաքը (Ղարապաղ) պաշարուած է
թալիսաններէ, որոնք կը ջարդեն
չըմականերու Հայերը:

Բեկրապուրկ 1 սեպտ.— Անհա-
մարութեամբ կ'ըստատի խաղապու-
թեան կնքումին ճարտնի հասարա-
կութեան վրայ ընելիք ապարտու-
թեանը, և վախ կը յայտնուի թէ
Դիւանը մօղովին կոտորած գործը
սնչանայ:

աղջիկը տված է Նիւրնից Պալտինին: Ամ-
բող Ուստու աշխարհքը գիտէ այդ բան:
— Մարդ արարած չգիտէ այդ բան,
— չնչնցին լեռնցիները:

— Թէ աղպէս է, — յարեց Լիպա-
րիտ, — մեզ հետ եկ, երթանք Ուստու,
ու թէ թաղապոսին դարպասէն հաստատեմ
ա՛ն ըստ արդար իրաւունք. ես չունիմ ա-
սելու բան:

— Բայց ըստ իրաւունքն ինչ է Լի-
պարիտ, ես եմ խախտած Գոհարը:

— Ամեն հայ ապագայ շաղկապարտ
է խախտել հայ Պարտնի աղջիկը: Չէ որ
երկված ես, Ուր Պալտին:

— Որ ես եմ խախտել աղապու տնէն,
ի՞նչ է իրաւունքը:

— Որ այնպէս է, ինչպէս կորուսի
ըստ այդ իրաւունք. մենք չհուսին ճանկէն
հանցեցինք Գոհարը:

— Կարճ խօսք տեսմ Լիպարիտ, ով
որ ունի Ուստուին, Նաւրի թուղթն,
նա կու լինի Գոհարն տէր:

Լիպարիտ ձեռքը տարաւ ճակտին ու
կը մտածէր: Ուրացողը, որ կը հասկնար
խօսուածները և մինչեւ հիմա լուս կը
մնար՝ ալ չհամբերեց, ու խօսքի խառնուե-
ցաւ արաբերէն լեզուով:

— Ուր Պալտին, հանէ, տեսնե՞ք ա-
զատագիրը. եթէ Ուստուին Նաւրի հրա-
ման աղպէս է՝ դու կը տանիս Գոհարը:

— Չինք ապ Գոհար խախտելը,

ՍԱԿԱՐԱՆ			
Երկ Բեկրապուրկ 1 սեպտեմբեր			
Լիւիէվիչի Պալտին	Ա. Ո.	14	318
Նիւրնից	"	27	916
"	"	27	112
Հասա տի Սթոնթո	"		182
Պալտին	"		128
Տէլթա Լայթ	Ա. Ո.	13	111
Հիւստան	"		23
Թիւրք	Ֆրան.		131
Իսմիլ	Ա. Ո.	7	
Ալեքսանդրիա ջրի Ընկ.		15	111
Նահիլէ	"	Ֆր.	1167 111
Թանթա	"	Ա. Ո.	27 15111
Տարիէ Սանիյէ		27	111
Քրէտի ֆոնտէն աքսիօն	Ֆր.		820
"	"	օպիկապիօն հին	314
"	"	նոր	273
Ինքիլըն ինքիլըն			
Հետ Էյնէնի Լիւ. Ա. Ո.		1	9132
Ինքիլըն Էյնէնի		1	3116
Էյնէնի Էյնէնի Էյնէնի		12	713
Ինքիլ. Էյնէնի Էյնէնի Էյնէնի		0.13	116
Ինքիլ. Էյնէնի Էյնէնի Էյնէնի		1.5	116
Պեհերա	Է. Ո.	43	
Տէլթա Լայթ		2	1111
Էյնէնի		6	
Ինքիլըն Մարքիթ		2	11
Էյնէնի Էյնէնի		0	7116
Էյնէնի Էյնէնի Էյնէնի	Ֆր.		220
"	"	Գահիրէ	120
Էյնէնի Էյնէնի	Ա. Ո.	0.6	
Օլթ Էյնէնի Սոտա		34.9	
Չիլիլթա		63	
Էյնէնի		13.16	
Էյնէնի Էյնէնի Էյնէնի		5	9116
Էյնէնի Էյնէնի		4	111
"	Տիֆլիս	Է. Ղ.	97 112
Էյնէնի Էյնէնի Էյնէնի			131
"	"	Տիֆլիս	310
ԲԱՅԱՊԱՆ			
Լիւիէվիչի. Օգ. 30			
Օրուան վաճառումը, հակ.		6000	
Ուր Էյնէնի Էյնէնի		700	
Հոկա, Նոյ.		5.88	
Յունի. փետր.		5.93	
Պատրաստը		5.90	

չինք տայ ինչիլ ըմենք ալ մենինք ա-
տեղ, — պոռացին միաբերան մեր լեռնցիները,
կրակ ու բոց թափելով իրենց աչքերէն:

Ուրացողը նշանակալից ակնարկով մը
լեռնցի զանոնք, իր Պալտին գրպանը
ընթերցելով հանց կաշիէ ծրարիկ մը, և —
նոր մէջէն բազմաձայն մագաղաթ մը:
Ծրար մը բերին իտահանցէն և լոյսը մօ-
տեցուցին գրուածքին: Ուր Պալտին՝ ինք-
նախաձեռն պարծենկոտութեամբ յանձնեց
անկաւ Փիլիպոսին որ քիչ մը վրայ ափնոց
մը դրած սկսաւ կարդալ եռանդով: Ուրա-
ցողը ետեւէն կը գիտէր ուղադիր: Երբ հա-
սաւ լրուածքին մէջտեղը՝ Փիլիպոս սկսաւ
թոթովել ու կմկմալ:

— Է, կարգա՛ւ, Է. Էյնէնի Փիլիպոս, մի-
կենար — ըսաւ Ուրացողը, և մատը
թղթին վրայ գնելով ինքը շարունակեց
կարդալ բարձրաձայն, « Իւ Էյնէնի Էյնէնի,
Ուր Լիպարիտ պիտի Գոհարն թանկ, սահիպ
ի գալաւթ Էյնէնի, Փիլիպոս պիտի իւ-
թագալաւթ: Միւրիլ Էյնէնի Էյնէնի . . . »

— Ուրցնեմ է իստուած, օրցնեմ է
է իստուած, աղաղակեցին բոլոր կարծ-
նելը մէկէն, ուրախութեան օտքերնին գե-
տին զարնելով, և իրարու վիզը փաթթե-
ւելով:

— Ուր Պալտին կայծակնահար ընաց,
և թուղթը Փիլիպոսի երեսին շարունակով
սուրը քաշեց իր մէջքէն:

(Շարունակելի)

